

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

خبرنامه

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

خرداد ماه ۱۳۹۹

فهرست

- برگزاری نشست آنلاین "آرامش روان و نشاط معنوی لازمه شکوفایی خانواده"
- نشست آنلاین "بحران کووید-۱۹ و علم پسادادی" برگزار شد
- برگزاری بیست و هفتمین جلسه ترفیع
- پنجمین پیش‌نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد
- برگزاری صد و یازدهمین جلسه شورای مرکز
- ششمین پیش‌نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد
- جلسه بررسی پیشرفت پروژه تدوین سند راهبردی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور برگزار شد
- برگزاری جلسه مشترک مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری
- نشست آنلاین "تاملی بر تجربه حکمرانی کرونا در ایران و سایر کشورها" برگزار شد
- نشست آنلاین "وضعیت تولیدات علمی کووید-۱۹ با رویکرد علم‌سنجی و آلت‌متریکس" برگزار شد
- هفتمین پیش‌نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد
- امضای تفاهم‌نامه همکاری بین مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و فرهنگستان علوم
- نشست آنلاین "تحلیل (فرصت‌ها و تهدیدهای) آینده پژوهانه کرونا در حوزه-های هنر، معماری و شهرسازی" برگزار شد
- بیانیه "آینده دانشگاه‌ها در ایران؛ جامعه‌محور و کارآفرین" کاری از مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با حضور معاون اول رییس‌جمهور رونمایی شد
- برگزاری نشست آنلاین "مطالعات آینده و نقش آن در سیاست‌گذاری عمومی"
- همکاری مشترک مرکز با نهادها و سازمان‌ها
- اعضای هیأت علمی در رسانه‌ها

نشانی ناشر: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان

شیراز جنوبی، خیابان استاد قانع‌راد، شماره ۹

وبگاه: www.nrisp.ac.ir

تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

برگزاری نشست آنلاین "آرامش روان و نشاط معنوی لازمه شکوفایی خانواده"

در این نشست که روز چهارشنبه ۷ خرداد ۱۳۹۹، با موضوع "آرامش روان و نشاط معنوی لازمه شکوفایی خانواده" برگزار شد، دکتر غلامعلی افروز، استاد ممتاز دانشگاه تهران، به عواملی که در خانه و خانواده آرامش روان ایجاد می‌کنند اشاره کرد. وی احترام متقابل میان اعضای خانواده را بسیار مهم دانست و تأکید کرد وقتی بین اعضا خانواده احترام حاکم باشد در آن خانه و خانواده می‌توان شاهد آرامش و نشاط معنوی بود.

نشست آنلاین "بحران کووید-۱۹ و علم پسادادی" برگزار شد

در این نشست که روز شنبه ۱۰ خرداد ماه ۱۳۹۹ برگزار شد، دکتر کیوان الستی، عضو هیأت علمی مرکز، مفهوم علم پسادادی را براساس نظریه‌های توماس کوهن و روتس و سیلیویو فونتوویس تشریح کرد: می‌توان گفت علم پسادادی موردنظر روتس و سیلیویو فونتوویس، مانند وضعیت علم انقلابی در دیدگاه توماس کوهن است که در برخی مؤلفه‌ها به صورت غیرقابل باوری شدیدتر شده است. در علم پسادادی، ذینفعان و افراد دخیل در ماجرا گاهی به اندازه کل جمعیت کره زمین است (مثال گرمایش زمین و کووید-۱۹ این مهم را به خوبی نشان می‌دهد) عدم قطعیت در علم پسادادی، مثلاً در پدیده‌ی کووید-۱۹ بیشتر از هر پدیده‌ای است که در گذشته در دوران انقلاب علوم شاهد بوده‌ایم. کرونا مسئله هیچ علم و تخصص واحدی نیست و تخصص‌های علمی زیادی را درگیر می‌کند. در چنین وضعیتی، تصمیمات ارزشی و اخلاقی موضوعیت و اولویت می‌یابند. زیرا در بسیاری از دوره‌های مهم، نمی‌توان با اتکا به داده‌هایی قضاوت کرد که غالباً کافی نیستند و حتی مفهوم روشنی ندارند.

وی در پایان گفت: اکنون باید تصمیم بگیریم که تا چه حد قصد داریم وضعیت علم پسادادی را با وضعیت بحران علمی و علم انقلابی مقایسه کنیم؟ آیا سرسختی پدیده کووید-۱۹ در برابر تلاش‌های متخصصان علمی و فشارهای بیرونی بر متخصصان، آن‌ها را به سمت بی‌اعتمادی به اصول و مفروضات علمی خود خواهد کشاند؟ آیا فشارهای ناشی از بحران کرونا به متخصصان علمی، منجر به ایجاد تقسیمات جدیدی در علوم خواهد شد؟ آیا ذهنیت جامعه چندین

میلیاردی مردمی که اکنون از علم مطالباتی دارند، پس از این، نسبت به علم تغییر خواهد کرد؟

این پژوهش با بررسی مسئله کرونا با رویکرد فلسفه علمی، پرسش‌هایی از این دست را برای تأملات بیشتر پیشنهاد می‌کند.

پنجمین پیش نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد (نقش دانشگاهیان در آگاهی اجتماعی در مواجهه با بحران ها؛ بخش دوم)

این نشست روز شنبه ۱۰ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر مهدی زارع، استاد پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله، دکتر علیرضا فلاحی، استاد معماری بازسازی دانشگاه شهید بهشتی، دکتر عباس تقی‌زاده، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران و دکتر معصومه کمال‌الدینی، پژوهشگر جامعه‌شناسی سانحه، به صورت آنلاین برگزار شد.

در ابتدای این وبینار، دکتر فلاحی به وضوح بحران در دانشگاه‌ها اشاره کرد و گفت: تعداد رشته‌ها و دانشگاه‌هایی که به صورت خاص به موضوع بحران می‌پردازند محدود است و این نشان دهنده این است که ما دچار کمبود علم هستیم. وی همچنین افزود: علی‌رغم وجود سازمان‌های خوبی در این حوزه، دانشگاهیان کمتر وارد شده‌اند و از آن‌ها کمتر استفاده شده است.

دکتر کمال‌الدینی نیز ضمن تعریف مفهوم آگاهی اجتماعی گفت: در عصر حاضر، جامعه ازسانی در حال تغییر و تکامل است. در این شرایط اگر نیازهای جامعه شناخته نشود، دچار کاهش آگاهی اجتماعی می‌شود. دانشگاهیان باید ابتدا نیازهای جامعه را شناسایی کنند و با آموزش مهارت به مردم به پیشرفت جامعه کمک کنند.

در پایان این نشست، دکتر تقی‌زاده به ایجاد ادبیات مشترک بین مردم و دانشگاهیان اشاره نمود و دکتر زارع نیز بر اهمیت نقش دانشگاهیان در آگاهی اجتماعی تأکید کرد.

پنجمین نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی (بخش دوم)
چهارمین پیش نشست،
نقش دانشگاهیان در آگاهی اجتماعی در مواجهه با بحران‌ها
قسمت دوم، زلزله

دکتر عباس تقی‌زاده
دکتر معصومه کمال‌الدینی
دکتر مهدی زارع
دکتر امیرحسین تهرانی

شنبه ۱۰ خرداد ساعت ۱۰:۳۰
بخش زنده از:
<https://www.skyroom.online/ch/nrisp.ac.ir/a-second-part-of-the-earthquake>
info@nrisp.ac.ir | www.nrisp.ac.ir

برگزاری صد و یازدهمین جلسه شورای مرکز

صد و یازدهمین جلسه شورای مرکز، روز دوشنبه ۱۲ خرداد ماه ۹۹ برگزار شد.

ششمین پیش‌نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد (نقاط پیروزی و شکست سیاست‌گذاری مبارزه با بیماری کووید-۱۹)

در این نشست که روز شنبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر حسین قناعتی، رییس اتاق فکر ستاد فرماندهی عملیات مدیریت کرونا در کلان‌شهر تهران، دکتر مهدی جعفری، عضو اتاق فکر ستاد فرماندهی عملیات مدیریت کرونا در کلان‌شهر تهران، دکتر مازیار عطاری، مدیرعامل بنیاد توسعه فردا و دکتر رضا حافظی، عضو هیأت علمی مرکز برگزار شد، ابتدا دکتر حافظی، در خصوص تاثیر شیوع ویروس کووید-۱۹ بر جوامع بشری، توضیحاتی مطرح کرد.

سپس دکتر جعفری، با اشاره به مقوله رفتار، به عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که در مقوله اپیدمی‌ها باید به آن توجه نمود، گفت: در حقیقت اپیدمی، ماحصل یک سری رفتارهای غلط بهداشتی است که در کنار زیرساخت‌های بیولوژیک و عواملی که برای بیماری‌زایی شناخته می‌شود به گسترش و همه‌گیری کمک می‌کند. برای این‌که مقوله رفتار را بشناسیم، باید از عمق جامعه خبر داشته باشیم؛ با بررسی علل و عوامل بروز رفتارها، حتی می‌توان افکار عمومی را پیش‌بینی و مدیریت کرد.

عضو اتاق فکر ستاد فرماندهی عملیات مدیریت کرونا در کلان‌شهر تهران، در ادامه در خصوص نقش رسانه‌ها گفت: یکی از مهم‌ترین ابزارها، ابزارهای رسانه‌ای هستند که به افراد در اشراف و آگاهی نسبت به موضوعات کمک می‌کنند، در کشور ما ابزارهای مختلفی در نظر گرفته شد که یکی استفاده و دیگری اعتماد به اطلاعاتی بوده که در رسانه‌ها مطرح شد و در مورد اخبار کرونا، جایگاه سیمای جمهوری اسلامی ایران از سایر رسانه‌های در دسترس مردم بالاتر بوده است. بعد از آن به صحبت با دوستان و آشنایان می‌رسیم و بعد صدای جمهوری

اسلامی، شبکه‌های اجتماعی، روزنامه‌ها و نهایتاً شبکه‌های ماهواره‌ای، که در این پیمایش به نسبت جایگاه پایینی از نظر اعتماد داشتند.

در ادامه دکتر قناعتی، در خصوص آینده کرونا گفت: دنیای بعد از کووید-۱۹ بسیار متفاوت خواهد بود، از جمله کم‌رنگ شدن پارادایم جهانی شدن. در این بحران، تغییرات صنعتی و اقتصادی، شدید خواهند بود. باید از صنایع کوچک حمایت شود چون کسب‌وکارهای کوچک بیشتر در معرض صدمه خواهند بود. از نمونه‌های دیگر تغییر، افزایش مصرف آب تا حدود ۳۰ درصد است. از سویی نصب و استفاده از اپلیکیشن‌های حوزه درمان به ۱۰۰ درصد رسیده است، تصادفات جاده‌ای نیز ۶۵ درصد کاهش یافته است.

سپس دکتر عطاری، با چند وجهی خواندن بیماری کرونا، افزود: بحران کرونا یک بحران چند وجهی است از جمله خود بیماری، بحران اقتصادی و بحران فرهنگی. یکی از چالش‌هایی که با آن روبه‌رو هستیم که البته مستقل از این بحران هم وجود داشت، در حوزه اقتصاد و نظام اقتصادی ما است. در نظام سلامت نیز به‌صورت جداگانه دچار مسائل جدی هستیم و یک نظام بحران‌زده به حساب می‌آید، در حوزه سبک زندگی، حوزه سیاست، حوزه علم و فناوری هم با چالش‌های مختلفی روبه‌رو هستیم.

وی در خصوص آثار اقتصادی و ویروس کرونا گفت: یکی از جنبه‌های اقتصادی که بررسی شد، بحث بازار بورس بود که برای بورس چه اتفاقی می‌افتد. در سال گذشته تعداد زیادی به سهامداران اضافه شده و شاخص بورس به ۱ میلیون رسید و بیش از ۳ میلیون نفر به سهامداران بورس اضافه شدند. سال گذشته بازار بورس حدوداً دو الی سه برابر بازدهی داشته است.

وی در پایان گفت: اگر دو پارامتر مهم، یعنی روند بیماری و روند اقتصادی و ذیل آن روند بورس را تحلیل کنیم، به دنبال آن می‌توان بار سبک بیماری را در پاییز و زمستان داشته باشیم که سیاست‌گذاران می‌بایست تحلیل و تصویرسازی این دو پارامتر را انجام دهند.

جلسه بررسی پیشرفت پروژه تدوین سند راهبردی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور برگزار شد

در این جلسه که روز یکشنبه ۱۸ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز برگزار شد، پیشرفت پروژه تدوین سند راهبردی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور بررسی شد و سه فاز طرح‌ریزی پروژه، مطالعات تطبیقی و ارزیابی وضع موجود و طراحی مدل، مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

مصاحبه با مدیران نوسازی مدارس در تمامی استان‌ها و بررسی و آسیب‌شناسی عدم توفیقات، مصاحبه با خیرین مدرسه‌ساز و برنامه‌ریزی برای نگهداری و افزایش طول عمر فضاهای آموزشی، از دیگر مباحث مطرح شده در این جلسه بود.

برگزاری جلسه مشترک مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مرکز

منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری

با توجه به تفاهم‌نامه منعقد شده بین مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، روز دوشنبه ۱۹ خرداد ماه ۱۳۹۹، جلسه مشترکی با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز، دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز، دکتر ناصرعلی عظیمی، معاون توسعه سرمایه انسانی و پشتیبانی مرکز، دکتر خسرو پیری، مشاور رییس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، دکتر محمدجواد دهقانی، رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری و رییس پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)،

دکتر منصور حقیقت، معاون پژوهش و فناوری پایگاه استنادی علوم جهان اسلام، دکتر هاجر صفاهیه، معاون پژوهش و فناوری مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، دکتر محمدرضا فلاحتی، سرپرست مدیریت روابط عمومی و همکاری‌های علمی بین‌المللی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، دکتر المیرا جنوی، مدیر ترویج پژوهش، آموزش و همکاری‌های علمی مرکز، دکتر سحر کوثری، مدیر برنامه‌ریزی امور پژوهشی مرکز و دکتر شهره نصری، کارشناس معاونت پژوهشی مرکز به صورت آنلاین برگزار شد، مفاد تفاهم‌نامه بررسی و تشکیل تیم مشترک جهت عملیاتی‌سازی مفاد تفاهم‌نامه، در دستور کار قرار گرفت.

دکتر دهقانی، در ابتدا ضمن معرفی توضیح مأموریت جدید آن مرکز در خصوص ارزیابی نشریات کشور به صورت یک‌پارچه و با شاخص‌های جدید، فعال شدن بخش انتشارات مرکز منطقه‌ای به صورت رسمی را از دیگر فعالیت‌های جدید مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری برشمرد. دکتر دهقانی در خصوص فعالیت‌های پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) نیز از ارتقاء نمایه‌سازی نشریات خبر داد و گفت: در حال حاضر مرجعیت پایگاه استنادی علوم جهان اسلام بیش از پیش شده و نمایه‌سازی به تمام نشریات معتبر دنیا تعمیم داده شده است.

دکتر فلاحتی، بار دیگر بر لزوم تشکیل کارگروهی با حضور معاونین پژوهشی و متخصصین سه مجموعه تأکید کرد و همکاری در شبکه‌سازی متخصصان در سطح کشورهای اسلامی، تألیف و ترجمه کتاب در حوزه‌های مورد نیاز در ۲۰ سال آینده و تعامل و همکاری با کشورهای اسلامی و بین‌المللی را از اهداف این همکاری سه‌جانبه دانست.

در ادامه جلسه، دکتر احمدی اظهار امیدواری کرد در بخش جمع‌آوری داده‌ها در پایش و ارزیابی علم و فناوری و شبکه متخصصین و شبکه علمی و همچنین تحلیل‌های سیاستی همکاری خوبی صورت بگیرد.

دکتر قدیمی نیز بر لزوم تشکیل کارگروه و فعالیت آن به صورت فعال و منظم اشاره کرد و اظهار امیدواری کرد فعالیت این سه مجموعه منجر به هم‌افزایی شود و برای کشور مفید باشد. گسترش شبکه متخصصان، برگزاری دوره‌های آموزشی، استفاده از ظرفیت کرسی یونسکو در ترویج علم و NAM و برگزاری مشترک همایش و نشست از جمله موارد مطرح شده توسط دکتر قدیمی بود که باید در اولویت قرار بگیرد.

دکتر پیری، به مبحث تعامل با مجلات بین‌المللی اشاره کرد و گفت: مهمترین هدف از همکاری با نشریات بین‌المللی، تبادل دانش و برقراری ارتباط با دنیای علم است. باید نیروهای انسانی علمی را هدف‌گذاری کنیم و شبکه متخصصان در سطح بین‌المللی را گسترش دهیم.

دکتر جنوی نیز پایگاه داده موجود در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری را بسیار ارزشمند دانست و گفت: امیدوارم به مرکز فرصتی داده شود تا از این داده‌ها در جهت مأموریت‌ها و تحلیل‌های علم و فناوری در سطح ملی استفاده کند. وی همچنین به نبود نشریه‌ای در حوزه سیاست پژوهی علم و فناوری اشاره کرد و اظهار امیدواری کرد در راستای اهداف تفاهم‌نامه در این حوزه نیز نشریه‌ای پیشنهاد داده شود.

در پایان دکتر احمدی، به جمع‌بندی موارد مطرح شده پرداخت و تشکیل کارگروه و کمیته مشترک به منظور اولویت‌بندی و اجرایی کردن مفاد تفاهم‌نامه را مهم و ضروری دانست.

نشست آنلاین "تاملی بر تجربه حکمرانی کرونا در ایران و سایر کشورها" برگزار شد

در این نشست که روز دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۹ برگزار شد، دکتر ناصر باقری مقدم، عضو هیأت علمی مرکز، به بیان نکاتی کلیدی در خصوص چالش‌ها و فرصت‌های حکمرانی کرونا پرداخت.

The poster features a central image of Dr. Nasser Bakhari Moghadam. Text on the poster includes: "سلسله نشست‌های آنلاین مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور", "موضوع: بررسی بر ساختار و سیاست‌های حکمرانی ایران و سایر کشورها در مواجهه با ویروس کرونا", "زمان: دوشنبه ۱۹ خرداد ماه", "ساعت: ۱۱", "www.skyroom.online/ch/nrisp.ac.ir/review-of-the-governance-structure", "info@nrisp.ac.ir", and "www.nrisp.ac.ir". Logos of the Ministry of Science, Higher Education and Technology, and the National Research Institute for Science and Technology are also present.

دکتر باقری مقدم برخی از چالش‌های کرونا برگرفته از ساختارهای حکمرانی کشور را چنین برشمرد: ناپایداری ساختارهای ویژه بحران (سازمان مدیریت بحران، شورای عالی مدیریت بحران، سازمان پدافند غیرعامل) (چون ساختار بیرون از دولت است، نتوانست نقش آنچنانی در مدیریت بحران داشته باشد و توسط دولت به کار گرفته نشد)، تشتت در ساختار حکمرانی بحران، عدم هوشمندی پایدار ساختار حکمرانی یک‌پارچه بحران، فقدان نظام اطلاعاتی یکپارچه ملی (بانک ملی اشتغال)، عدم پیوست مردمی طرح‌های دولت، بروز شکاف گفتگویی بین مردم و حاکمیت به جز در موارد محدود، شتاب‌زدگی و احساس‌گرایی در سیاست‌گذاری بحران و عدم توجه به تبعات احتمالی آن و عدم همکاری نظام بانکی در مسئله حکمرانی کرونا.

وی همچنین از فرصت تاریخی اصلاح نظام حکمرانی سلامت از درمان‌محوری به بهداشت پایه، فرصت ترمیم سرمایه اجتماعی نظام و انقلاب در پسا کرونا (از قبیل داشتن پزشکان و پرستاران متخصص، توانمند و متعهد، فرصت عینیت بخشی به اقتصاد دانش بنیان (سرمایه‌گذاری در دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان از قبیل تولید ماسک و دستگاه تست)، مسئله دیپلماسی فناوری در سطح منطقه (کمک به کشورهای منطقه جهت مقابله

با این بیماری) در دوران کرونا و توسعه سازمان‌های مردم پایه در ایران، به عنوان فرصت‌های خوب در حوزه حکمرانی، پس از شیوع پدیده کرونا نام برد.

نشست آنلاین "وضعیت تولیدات علمی کووید-۱۹ با رویکرد علم‌سنجی و آلت‌متریکس" برگزار شد

در این نشست که روز شنبه ۲۴ خرداد ماه ۹۹، با سخنرانی دکتر شیما مرادی و دکتر المیرا جنوی، اعضای هیأت علمی گروه علم‌سنجی مرکز، به صورت مجازی برگزار شد، دکتر مرادی، به بررسی تولیدات علمی «کووید-۱۹» با رویکرد علم‌سنجی در سه سطح کلی اثر، سطح پژوهشگر و سطح نهادهای مختلف (انتشارات، سازمان‌ها، دولت و صنعت) پرداخت و لزوم تغییر سیاست‌گذاری در لایه‌های مختلف و کیفی شدن پژوهش‌ها را به‌عنوان پیش‌نیازهای دوران کنونی و پسا‌کروناپی دانست.

سپس دکتر جنوی، تولیدات علمی «کووید-۱۹» با رویکرد علم‌سنجی و آلت‌متریکس برحسب ماه انتشار، موضوع، نشریات، نوع دسترسی و توزیع جغرافیایی به همراه ابزارهای اجتماعی فعال در این حوزه موضوعی را تشریح کرد و در نهایت رصد پژوهش‌ها توسط جامعه علمی را در شرایط بحرانی کنونی، برای جلوگیری از بروز شایعات و شبه علم، ضروری دانست.

هفتمین پیش‌نشست همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی برگزار شد

(تجربه دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان در تعامل با جامعه)

دکتر یوسف ثبوتی، در هفتمین پیش‌نشست دومین همایش تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی که روز شنبه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۹۹، به صورت مجازی برگزار شد، درباره تجربه دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان در تعامل با جامعه سخن گفت.

مؤسس دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، درباره تجربه خود از احداث این دانشگاه گفت: پول دولت از مردم گرفته می‌شود و برای مردم خرج می‌شود. دانشگاه هم دارد پول مردم را می‌گیرد، پس مردم باید خبر داشته باشند در دانشگاه چه می‌گذرد. بنابراین من برای دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، دیوار نگذاشتم تا مردم به راحتی به داخل دانشگاه بیایند و ببینند در آن چه می‌گذرد، البته یکی دو بار در زمانی که مورد غضب بودم، تذکر گرفتم که چرا از اموال دولتی حراست نمی‌کنم. اگر مردم زنجان بخواهند وارد دانشگاه شوند کسی جلوی آن‌ها را نمی‌گیرد. مردم می‌توانند به داخل دانشگاه بیایند و در آن قدم بزنند. وقتی من به مردم احترام می‌گذارم، آن‌ها هم به من احترام می‌گذارند. وقتی مردم به دانشگاه‌ها راه یابند، اتفاقاً از اموال دانشگاه که اموال خود مردم است حفاظت می‌کنند.

وی با اشاره به پیشینه تحقیقات دانشگاهی در ایران و دوران حضورش در دانشگاه شیراز، با بیان این که «من برای تأسیس دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، پشتوانه وزارت علوم و حمایت مالی دولت را داشتم» گفت: دولت و وزارت علوم وقت، سخاوتمندانه و هم‌دلانه با من همراه بودند تا بتوانم دانشگاه زنجان را تأسیس کنم. در آن زمان، یعنی بعد از پایان جنگ تحمیلی و بازگشت جوانان به دانشگاه‌ها، با سه مشکل روبه‌رو بودیم: تعداد دانشجویان بسیار زیاد و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و هم‌چنین بودجه دانشگاه‌ها بسیار کم بود.

رئیس گروه علوم پایه فرهنگستان علوم ادامه داد: من به آقای دکتر معین، وزیر وقت علوم، گفتم تعداد کارمندان دانشگاه‌ها بسیار زیاد است و از سوی دیگر استادان دانشگاه حتی اگر علامه دهر هم باشند تنها می‌توانند از پس آموزش لیسانس بر بیایند. تحصیلات تکمیلی جو آرام‌تر و فرصت بیشتری می‌خواهد. دکتر معین از من خواست پیشنهاد خود را ارائه دهم و من از وی خواستم اجازه دهد فضای جدیدی را ایجاد کنیم. دانشگاهی را تأسیس کنیم که دانشجوی کارشناسی و کارمندان قدیمی در ادارات نداشته باشیم. کارمندان اداری آن زمان و دوره‌ی فعلی بروکرات هستند و ما هنوز نتوانستیم تکنوکرات تربیت کنیم.

این فیزیک‌دان سرشناس، در بخش دیگری از سخنان خود با بیان این‌که، وضعیت علوم پایه را در ایران بسیار خوب ارزیابی می‌کنم، گفت: بهترین تحقیقات در کشور در حوزه علوم پایه انجام می‌شود. مردم آموزش عالی را توسعه می‌دهند برای این‌که زندگی آسان‌تر و مرفه‌تری داشته باشند. در پزشکی و مهندسی درآمدهای بیشتر و فرصت‌های شغلی بیشتری وجود دارد، بنابراین طبیعی است که اغلب افراد به دانش‌آموزان توصیه کنند این رشته‌ها را انتخاب کنند. این چیزی است که در اغلب کشورها وجود دارد و ایران هم از بقیه دنیا متفاوت نیست.

دکتر ثبوتی افزود: از میان جوانان به قدر کافی افرادی وجود دارند که به دنبال علوم پایه بروند. باید این‌ها را به سمت تفکر و فعالیت در آزمایشگاه‌ها سوق دهیم. از میان این افراد، به اندازه کافی کسانی وجود دارند که می‌درخشند، اگر نمی‌درخشیدند ما جوانان مان را از دست نمی‌دادیم که به کشورهای خارجی بروند. نکته مهم این است که آیا به اندازه کافی مسائل را می‌شناسیم و برای آن‌ها راه چاره داریم؟

وی در ادامه با تأکید بر این‌که در تأسیس دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، شق القمری رخ نداده است، گفت: من فقط فرصتی ایجاد کردم که دانشجو و استاد با هم تعامل کنند و من کاری به کارشان نداشته باشم، یعنی من نمی‌گفتم چه بکنید و چه نکنید. من به دانشجو و استاد فرصت می‌دادم کار خود را انجام دهند و بعد آن‌ها را ارزیابی می‌کردم.

وی در بخش دیگری از این نشست آنلاین در پاسخ به پرسش یکی از حاضران درباره توسعه علوم انسانی گفت: ما در ایران از تکنولوژی که عمدتاً آفریده غرب است استقبال می‌کنیم. از علوم صنعتی، کشاورزی و پزشکی غربی‌ها استقبال می‌کنیم ولی هنگامی که این دانش‌ها به مسئله حقوق، حکومت، اخلاق و روابط اجتماعی می‌رسد بسیاری از چیزهایی که در غرب است را نمی‌پسندیم. مثلاً وقتی به مسئله ارتباطات می‌رسد، روزنامه و رادیو و تلویزیون و ماهواره را به کشور می‌آوریم ولی بعد تکنولوژی دیگری می‌آوریم که جلوی فناوری‌های قبلی را بگیرد مثلاً فیلتر می‌کنیم یا دیش‌های ماهواره را از پشت بام‌ها به پایین پرت می‌کنیم.

مؤسس دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان، با اشاره به این‌که در مقاله‌ای بیان کرده است دو سوم نهادهای کشور، وظیفه نظارتی بر عملکرد یک سوم دیگر دارند، گفت: من در دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، کاری به کار کسی نداشتم که نه وقتی از آن‌ها گرفته شود و نه از من. دکتر ثبوتی افزود: اگر وزیر علوم بودم، دو سوم مسئولیت‌ها و آئین‌نامه‌های موجود در این وزارت‌خانه را حذف می‌کردم و بخش اعظم اختیارات را به دانشگاه‌ها واگذار می‌کردم.

امضای تفاهم‌نامه همکاری بین مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و فرهنگستان علوم

در نشست‌ای که روز دوشنبه ۲۶ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز، دکتر رضا داوری اردکانی، رئیس فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز و جمعی از مدیران و معاونین مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد، تفاهم‌نامه‌ای با موضوع گسترش همکاری‌های علمی، پژوهشی و اجرایی و با هدف توسعه علم و فناوری و ارتقاء سطح علمی و فرهنگی کشور در ارتباط با فعالیت‌ها و مأموریت‌های طرفین منعقد شد.

در این جلسه دکتر داوری اردکانی، توجه به مشکلات کشور را ضروری دانست و گفت: بی‌توجهی به مشکلات، مانعی برای پیشرفت است و با سیاست علم، باید بتوانیم نیازهای کشور را مشخص کنیم. وی با اشاره به این نکته که سیاست‌گذاری علم، هنر ترویج علم و به معنی آشتی دادن علم با جامعه است، افزود: تدوین سیاست علم بر عهده مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور است و فرهنگستان علوم می‌تواند در این خصوص با مرکز همکاری کند.

دکتر وحید احمدی در ادامه ضمن اشاره به بندهای تفاهم‌نامه گفت: هر دو مجموعه، زمینه‌های فکری و برنامه‌ریزی بسیار خوبی دارند و با تجربه فرهنگستان و ساختار خوب مرکز، کارهای خوبی صورت خواهد گرفت. وی همچنین بر لزوم تشکیل یک کارگروه متشکل از معاونین پژوهشی دو مجموعه و متخصصین مربوطه تأکید کرد.

گفتنی است این تفاهم‌نامه در ۱۰ بند با محورهای همکاری مشترک در زمینه انجام طرح‌های پژوهشی، همکاری مشترک در زمینه ترویج دستاوردهای علمی از طریق انتشار مجلات، کتب و طرح‌های پژوهشی؛ همکاری مشترک در زمینه پیشنهاد داور یا ناظر برای ارزیابی طرح‌های پژوهشی؛ میزهای تخصصی و کارگاه‌های تخصصی مرتبط؛ بهره‌مندی از ظرفیت علمی و توانمندی استادان و محققان فرهنگستان و مرکز در برگزاری مشترک همایش‌ها، نشست‌های علمی، کرسی‌های نظریه‌پردازی، امکان دسترسی و تبادل اطلاعات علمی و پژوهشی مرتبط؛ همکاری مشترک در زمینه شناسایی وضع موجود و روند احتمالی تحولات علم و فناوری در جهان و ایران؛ همکاری مشترک در زمینه انتخاب الگوی آینده‌نگرانه جهت تعیین اولویت‌های ملی علم و فناوری مبتنی بر نیازهای توسعه کشور؛ همکاری مشترک در زمینه تهیه و تدوین سیاست‌های توسعه علم و فناوری کشور؛ همکاری مشترک در زمینه پایش و ارزیابی وضعیت علم و فناوری کشور و همکاری مشترک در زمینه ارائه خدمات مشاوره‌ای تخصصی مورد نیاز طرفین تفاهم‌نامه به امضا رسید.

برگزاری نشست آنلاین "تحلیل و تهدیدهای آینده‌پژوهانه کرونا در حوزه‌های هنر، معماری و شهرسازی"

این نشست روز دوشنبه ۲۶ خرداد ماه ۱۳۹۹، با موضوع تحلیل (فرصت‌ها و تهدیدهای) آینده‌پژوهانه کرونا در حوزه‌های هنر، معماری و شهرسازی، با سخنرانی دکتر فاطمه شاهرودی، عضو هیأت علمی گروه پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی و دکتر محمود رضایی عضو هیأت علمی گروه شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر شاهرودی، ضمن تحلیل فرصت‌ها و تهدیدهای آینده‌پژوهانه کرونا در حوزه‌های هنر، معماری و شهرسازی، اقدامات و راه حل‌های موجود و تبعات مثبت و منفی کرونا را بررسی و بر لزوم تأسیس یک مرکز یا سازمان برای شرایط بحرانی تأکید کرد.

سپس دکتر رضایی، با اشاره به امکاناتی که در مدت زمان کم، برای مقابله با این بیماری ساخته شده

است، به تشریح وضعیت حمل و نقل عمومی در دوران کرونا، عرصه و فضای عمومی شهرها در سراسر جهان به نفع سلامت همگانی، لزوم دسترسی عموم مردم به شبکه‌های مجازی و تقویت و گسترش دانش و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهرسازی پرداخت.

بیانیه "آینده دانشگاه‌ها در ایران؛ جامعه‌محور و کارآفرین" کاری از مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با حضور معاون اول رئیس جمهور رونمایی شد

این بیانیه، که با همکاری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با استناد به منویات مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم برای حرکت دانشگاه‌ها به سمت قله‌های علمی، رفع مشکلات و معضلات جامعه تدوین شده است، روز سه شنبه ۲۷ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور و دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رونمایی شد.

این سند، با توجه به شرایط کشور تدوین شده و محتوای آن بر اساس روندهای کلان موثر بر آینده دانشگاه‌ها در سطح ملی، روندهای کلان موثر بر آینده دانشگاه‌ها در سطح بین‌المللی،

تغییرات محوری در آینده دانشگاه‌ها، ارزش‌های حاکم بر دانشگاه‌ها در آینده، سیاست‌های کلان و مسیر پیش‌رو برای رفع معضلات جامعه، تنظیم و توسط انتشارات مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور منتشر شده است.

برگزاری نشست آنلاین "مطالعات آینده و نقش آن در سیاست‌گذاری عمومی"

در ابتدای این نشست که روز شنبه ۳۱ خرداد ماه ۱۳۹۹ برگزار شد، دکتر سحر کوثری، عضو هیأت علمی مرکز، ضمن بررسی مقدمه‌ای از مطالعات آینده و تاثیر آن در سیاست‌گذاری، گفت: اکنون مطالعات آینده، رویکردی برای سیاست-گذاری و تصمیم‌گیری دولتی و خصوصی در محیط سیاست علم و فناوری است و در بسیاری از حالات، پاسخ سؤالات راهبردی مربوط به علم و جامعه را در یک چشم‌انداز بلندمدت پاسخ می‌دهد.

وی افزود: برای بهبود ارتباط بین تحقیقات در حوزه آینده و سیاست‌گذاری، باید به بررسی امکان ایجاد ارتباط بین این تحقیقات و تجزیه و تحلیل سیاست از طریق نوع‌شناسی عدم قطعیت‌ها پرداخت تا بر مبنای آن بتوان مشخص کرد چه زمانی، چه نوع مطالعات آینده‌ای باید انجام پذیرد.

در ادامه گفت: با معرفی ۴ سطح عدم قطعیت شامل سطح ۱. مبین آینده مبتنی بر روند (آینده قطعی)، سطح ۲. مبین آینده همراه با ریسک (آینده محتمل)، سطح ۳. مبین تعدادی از آینده‌های باورپذیر و سطح ۴. عدم قطعیت مبین آینده‌های ممکن، تعاریف آینده‌شناسی، پیش‌بینی، آینده‌نگاری و آینده‌پژوهی به همراه منطق چگونگی تخصیص روش‌های هر یک

از آن‌ها تشریح می‌شود. ضمناً با محور قرار دادن چرخه سیاست‌گذاری، به عنوان چارچوب پایه فرایند سیاست‌گذاری، کارکردهای آینده‌پژوهی منطبق با هر مرحله و نیز نمونه روش‌های قابل استفاده در هر مرحله چرخه سیاست‌گذاری معرفی شده است.

دکتر کوثری در پایان افزود: این مقاله تلاش می‌کند مطالعات آینده را با توجه به زمینه و بافتار سیاست‌گذاری، به حوزه سیاست‌گذاری STI معرفی نماید.

فهرست

- برگزاری اولین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "اثر همه‌گیری کووید-۱۹ بر اقلیم"
- برگزاری دومین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "دوگانه پژوهش: تحلیل و ترویج بستر فرهنگ برای رشد علوم اجتماعی و انسانی"
- بررسی "شاخص‌های علم‌سنجی و تأثیر آن‌ها در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی" در شصت و هشتمین کرونای وینار دانشگاه شهید بهشتی
- برگزاری سومین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "بررسی و معرفی کتاب‌های علم چیست و جهان فراطبیعی"

همکاری مشترک مرکز با

سازمان‌ها و نهادها

برگزاری اولین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "اثر همه‌گیری کووید-۱۹ بر اقلیم"

مجموعه نشست‌های آنلاین یکشنبه‌های ترویجی

موضوع:

اثر همه‌گیری کووید ۱۹ بر اقلیم

آقای مهندس محمد درویش

آقای دکتر مهدی زارع

بخش زنده از طریق صفحه اینستاگرام انجمن ترویج علم ایران

زمان:
یکشنبه ۱۱ خرداد
ساعت ۱۹

@iranpopscience

در این نشست مجازی که روز یکشنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر مهدی زارع، عضو هیأت علمی پژوهشکده زلزله‌شناسی و مهندس محمد درویش، عضو هیأت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور برگزار شد، میزان مرگ و میر ناشی از کرونا با مرگ و میر ناشی از آلودگی هوا و تصادفات جاده‌ای مقایسه شد و موضوعاتی چون کاهش مصرف ظروف یک‌بار مصرف به دلیل لغو مراسم‌های عزا و عروسی، کاهش میزان تولید کربن به دلیل کاهش پروازهای هوایی، بهبود سوراخ لایه اوزون و کاهش محسوس سایر بیماری‌ها و سرعت از بین رفتن گونه‌های گیاهی جانوری پس از شیوع بیماری کرونا، مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

برگزاری دومین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "دوگانه پژوهش: تحلیل و ترویج بستر فرهنگ برای رشد علوم اجتماعی و انسانی"

در این نشست مجازی که روز یکشنبه ۱۸ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دکتر ناصر فکوهی، عضو هیأت علمی گروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار شد، تفاوت‌های علوم دقیقه و علوم پایه مثل فیزیک، شیمی، ریاضیات، پزشکی و مهندسی با علوم اجتماعی و انسانی و تفاوت دیدگاه ترویج علم در حوزه علوم پایه و حوزه علوم اجتماعی بررسی شد و ترویج علم، نهادی معرفی شد که باید ساز و کارها، روابط و کنشگران خودش را داشته باشد. در پایان نشست، عنوان شد برای اینکه جامعه‌ای از لحاظ علمی پیشرفت کند باید ترویج علم در آن جامعه به درستی انجام شود، یعنی ابتدا باید همه مردم نسبت به اهمیت علم آگاه شوند، آن موقع علم می‌تواند رشد کند.

بررسی "شاخص‌های علم‌سنجی و تأثیر آن‌ها در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی" در شصت و هشتمین کارنا

وینار دانشگاه شهید بهشتی

این نشست روز پنجشنبه ۲۹ خرداد ۹۹ با سخنرانی دکتر شیما مرادی، عضو هیأت علمی مرکز، دکتر امیررضا اصنافی و دکتر محمد راغب، اعضای هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی، به صورت مجازی برگزار شد. در بخش نخست، دکتر مرادی، به اهمیت ارزیابی پژوهش‌ها در علوم اجتماعی و انسانی با توجه به اثربخشی آن از ابعاد گوناگون چون بُعد علمی، ظرفیت‌سازی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، عملکردی و سیاستی پرداخت. سپس، دکتر اصنافی، به اهداف ارزیابی پژوهش در توسعه اشاره کرد و دکتر راغب، نقدهایی را به ارزیابی کنونی و معیارهای سنجش پژوهش در این دو حوزه وارد کرد. در پایان نشست نیز، اعضای حاضر در جلسه، نظرات خود را به صورت پیام مطرح کردند و به بحث و تبادل نظر پرداختند.

برگزاری سومین نشست یکشنبه‌های ترویجی انجمن ترویج علم ایران با موضوع "بررسی و معرفی کتاب‌های علم

چیست و جهان فراطبیعی"

در این نشست مجازی که روز یکشنبه ۲۵ خرداد ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر محمدرضا توکلی صابری، نویسنده و دکتر مهران خراسانچی، برگزار شد، به معرفی دو کتاب علم چیست و جهان فراطبیعی پرداخته شد.

در کتاب علم چیست، که سال ۱۳۹۷ توسط نشر اختران در ۲۸۴ صفحه منتشر شده است، علم، شبه علم، ضد علم و اصول دانش‌ورزی مورد بررسی قرار گرفته است.

کتاب جهان فراطبیعی نیز که سال ۱۳۹۶ توسط همین ناشر به چاپ رسیده، به انواع موضوعات علمی، شبه علمی و غیرعلمی پرداخته و از مسائلی مانند عرفان کیهانی، طب سوزنی و انرژی درمانی صحبت کرده است و سعی کرده با منطق و استدلال، این شایعات و خرافات را رد کند.

فهرست

- دکتر سحر کوثری در گفت‌وگو با ایسکانیوز: تاثیر "آموزش آنلاین" بر سیستم آموزشی دوران پسا کرونا
- دکتر امیرهوشنگ حیدری در گفت‌وگو با آنا: بررسی تحول فرایندهای آموزشی پس از شیوع کرونا و لزوم استفاده از این تجربه برای تبیین نظام آموزشی آینده
- دکتر امیرهوشنگ حیدری در گفت‌وگو با آنا: شیوع بیماری کرونا دیدگاه عمومی را نسبت به آموزش مجازی تغییر داد

اعضای هیأت علمی در رسانه‌ها

دکتر سحر کوثری در گفت‌وگو با ایسکانیوز: تأثیر "آموزش آنلاین" بر سیستم آموزشی دوران پسا کرونا

در این گفت‌وگو که روز یکشنبه ۲۵ خرداد ماه ۱۳۹۹ صورت گرفت، دکتر سحر کوثری، عضو هیأت علمی مرکز، درباره تأثیر آموزش مجازی در دوران پسا کرونا گفت: آموزش آنلاین مبتنی بر زمان و مکان نیست، یعنی طی آموزش آنلاین، در واقع نظم‌پذیری تحت تأثیر قرار گرفته است. آموزش سنتی نظم و نظام خاصی دارد. زمان، مکان، استاد و ارزشیابی‌ها مکتوب و معین است و این بازه زمانی میان مدت آموزش آنلاین، به طور قطع تأثیر خود را در آینده آموزش سنتی آموزش پذیران خواهد گذاشت.

وی افزود: شرایط فعلی واحدهای تحقیق و توسعه صنایع مختلف در جهان بستگی به این دارد که واقعاً در آن کشور تا چه میزان ارتباط درست، رسمی و مؤثری میان دانشگاه و صنعت برقرار شده است و چقدر تحقیق و توسعه دانشگاه و صنعت مکمل یکدیگر هستند، چه قدر تسهیم دانش میان آن‌ها رخ می‌دهد و چه سطحی از انتشار دانش میان صنعت و دانشگاه اتفاق می‌افتد.

عضو هیأت علمی مرکز، درباره تأثیر تعطیلی دانشگاه‌ها در دوران شیوع کرونا بر اقتصاد ایران گفت: ما دانشگاهی مانند "استنفورد" و

"سیلیکون ولی" را نداریم. این دو مرکز علمی در هم تنیده شده‌اند. در این حالت است که صنعت، دانشگاه، کسب‌وکارها، استارت‌آپ‌ها، کارآفرینان، سرمایه‌گذاران خطرپذیر در یک اکوسیستم بالغ وجود دارند. براساس تعریف اکوسیستم، اگر هر کدام از این اعضا را یک گره در نظر بگیریم، در صورتی که یکی از این گره‌ها وظیفه خود را انجام ندهد، کل زیست‌بوم تحت تأثیر قرار می‌گیرد. این اعضا، ایجاد ارزش‌های مشترک می‌کنند. کشوری که در آن دانشگاهی مانند استنفورد و زیست‌بوم کارآفرینی همچون "سیلیکون ولی" وجود دارد، قطعاً بیشتر تأثیر می‌پذیرد تا جایی که این روابط و تعاملات میان بازیگران وجود نداشته است.

دکتر کوثری، در بخش دیگری از سخنان خود، با اشاره به آموزش‌های مجازی مراکز آموزش عالی در دوران شیوع کرونا گفت: ما در سطح ملی و گسترده تجربه آموزش آنلاین را نداشتیم و در واقع شیوع کرونا به طور ناخواسته ما را در یک فضای پایلوت آموزش آنلاین قرار داد، بدون این که ما پیش‌بینی‌های لازم و آمادگی مدیریت بحران را داشته باشیم. می‌دانیم که این آموزش آنلاین، مبتنی بر زمان و مکان نیست و حتی ما مشاهده می‌کنیم که با آموزش مجازی، بسیاری از سنت‌های ما در آموزش تحت تأثیر قرار گرفته است.

دکتر کوثری درباره احتمال کاهش کیفیت یادگیری دانش‌آموزان در آموزش مجازی گفت: نمی‌توان گفت که این کیفیت نامناسب که ممکن است برخی از دانش‌آموزان آن را تجربه کنند، ضعف آموزش مجازی است؛ زیرا در بحث آموزش مجازی، زمان و مرزی وجود ندارد؛ یعنی دانش‌آموزی که الان در خانه‌ی خود نشسته است می‌تواند از کلاس‌های درس سراسر کشور یا حتی کشورهای دیگر استفاده کند و ما نمی‌توانیم بگوییم یکی از نتایج آموزش آنلاین، کاهش کیفیت آموزش است، بلکه می‌تواند اثربخشی بالایی داشته باشد که این موضوع تا حدی وابسته به ویژگی‌های افراد و

متأثر از مؤلفه‌های فرهنگی است. ما در یک فضای پایلوت قرار گرفتیم که قبلاً چنین فضایی را تجربه نکرده بودیم، این موضوع ممکن است بر روی کیفیت آموزش تأثیر بگذارد.

وی در ادامه با اشاره به لزوم همراهی آموزش عالی با حلقه‌ی سیاست‌گذاری چالش‌های بحران کرونا گفت: موضوع دیگری هم که باید در سطح کلان به آن توجه شود بحث حکمرانی آموزش عالی و همراهی آموزش عالی با حلقه‌ی سیاست‌گذاری چالش‌های بحران کرونا است که البته این همراهی باید دو طرفه باشد؛ یعنی هم حلقه سیاست‌گذاری مواجهه با شیوع بحران کرونا باید به بازیگران اصلی نظام آموزش عالی توجه کند و هم آن‌ها باید سعی کنند با این موضوع به صورت فعال مواجه شوند.

دکتر امیر هوشنگ حیدری در گفت‌وگو با آنا: بررسی تحول فرایندهای آموزشی پس از شیوع کرونا و لزوم استفاده از این تجربه برای تبیین نظام آموزشی آینده

در این گفت‌وگو، که روز دوشنبه ۲۶ خرداد ماه ۱۳۹۹ انجام شد، دکتر امیر هوشنگ حیدری، عضو هیأت علمی مرکز، ضمن تشریح تحول فرایندهای

آموزشی پس از شیوع کرونا و لزوم استفاده از این تجربه برای تبیین نظام آموزشی آینده گفت: کرونا با همه مشکلاتش، نکات ارزشمندی را نیز یادآوری کرد. این سناریو، آموزش عمومی را از مقطع ابتدایی تا مقطع تحصیلات تکمیلی، به صورت مجموعه‌ای واحد درآورد و فرایندهای آموزشی به صورت کاملاً مجازی اجرا شد. شاید در شرایطی به غیر از کرونا، هیچ وقت کشور چنین فرایندهایی را در سطح کلان درک نمی‌کرد. وی سپس به تحقق عدالت آموزشی در حوزه آموزش مجازی، اشاره کرد: با آموزش مجازی، معلمی به عنوان معلم زیست‌شناسی پایه دوازدهم کل کشور انتخاب می‌شود و کسی که در دبیرستانی معتبر تحصیل می‌کند، با کسی که کپرنشین یا دانش‌آموزی در ایلات و عشایر است، به طور مساوی از این معلم و امکانات آموزشی فراهم شده استفاده می‌کنند.

دکتر حیدری، اهمیت مسئولیت‌پذیری و استفاده از تجربه‌های گذشته را امری مهم دانست و افزود: مادامی که تغییری اتفاق نیفتد و از رخدادهایی مانند کرونا درس نگیریم و ساختارهای یادگیرنده در کشور نداشته باشیم، همچنان شاهد حوادث ناگوار خواهیم بود. باید در چرخه آزمون و خطا، تجربه‌اندوزی کنیم و تجربه‌های ارزشمند را با لایه‌های مختلف جامعه به اشتراک بگذاریم. ساختارهایی را در جامعه تبیین کنیم که همه یاد بگیرند و برای وقایع بعدی از تجارب گذشته به نحوی مطلوب استفاده کنند

دکتر امیر هوشنگ حیدری در گفت‌وگو با آنا: شیوع بیماری کرونا دیدگاه عمومی را نسبت به آموزش مجازی تغییر داد

در این گفت‌وگو، که روز جمعه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۹۹ انجام شد، دکتر امیر هوشنگ حیدری، عضو هیأت علمی مرکز، نداشتن تجربه قبلی برای آموزش مجازی و گرانی سرویس‌های اینترنتی را از مشکلات عمده دانش‌آموزان و دانشجویان در دوره شیوع ویروس کرونا دانست: شیوع بیماری کرونا سبب شد مسئولان نظام آموزشی کشور، روش‌های مجازی را برای حفظ سلامت دانش‌آموزان و دانشجویان، جایگزین کلاس‌های درس حضوری کنند. اما به دلیل نداشتن تجربه چنین استفاده گسترده‌ای از آموزش مجازی، مشکلات متعددی در این حوزه بروز کرد.

وی افزود: از آنجا که پیش از این، فناوری اطلاعات تنها بسترهای تعاملات اجتماعی از جمله ارتباط بانکی و ارتباط دیجیتال را پشتیبانی می‌کرد، زیرساخت‌های ICT در حوزه آموزش کلان بسیار ضعیف بود. اکنون که موضوع آموزش مجازی در کشور داغ است، اگر زیرساخت‌های این نوع آموزش به صورت مطلق فراهم شود، کشور به سمت عدالت اجتماعی و عدالت آموزشی پیش خواهد رفت.

دکتر حیدری، مقاومت ساختارهای سنتی در برابر روش‌های آموزش مجازی، نبود زیرساخت‌های اساسی آموزش

مجازی مانند اینترنت و رایانه به طور فزاینده در سطح کشور و گرانی بیش از حد سرویس‌های اینترنتی در ایران را از موانع تغییر و توسعه آموزش مجازی دانست.

وی مشکل دیگر آموزش مجازی را عدم تعهد دانشجویان و اساتید برای حضور در کلاس‌های مجازی و جای خالی فعالیت‌های آزمایشگاهی در آموزش‌های مجازی دانست و بر لزوم رفع این موانع تأکید کرد.